

# RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1932.

Andra kammaren.

Nr 8.

## Tisdagen den 26 januari.

Kl. 4.30 e. m.

### § 1.

Justerades protokollen för den den 18, den 19 och den 20 innevarande januari.

### § 2.

Ordet lämnades nu till herr **förste vice talmannen**, som yttrade: Herr talman! Jag tillåter mig hemställa, att kammaren måtte besluta att för behandlingen av sådana ärenden, som tillhöra tillfälligt utskott, tillsätta fem tillfälliga utskott, vardera bestående av tio ledamöter och tio suppleanter.

Denna hemställan bifölls.

Härefter beslöt kammaren på förslag av herr talmannen att lördagen den 30 i denna månad företaga val av ledamöter och suppleanter i de tillfälliga utskotten.

### § 3.

Herr statsrådet *Hansén* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 41, med förslag till lag om kringföringshandel och tillfällighetsförsäljning m. m.

Nämnda proposition bordlades.

### § 4.

Föredrogos var för sig följande på kammarens bord liggande motioner; och hänvisades därvid

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 147 av herr *Ström m. fl.*;

nr 148 av herr *Lundén*;

nr 149 av herr *Engberg m. fl.*;

nr 150 av herr *Pehrsson* i Göteborg; och

nr 151 av herr *Skoglund m. fl.*; samt

till statsutskottet motionerna:

nr 152 av herr *Carlström m. fl.*;

nr 153 av herr *Holmgren m. fl.*;

nr 154 av herr *Törnkvist* i Karlskrona;

nr 155 av herr *Törnkvist* i Karlskrona *m. fl.*;

nr 156 av herr *Olsson* i Blädinge;

nr 157 av herr *Olsson* i Mellerud *m. fl.*;

nr 158 av herr *Magnusson* i Skövde;

nr 159 av herr *Spångberg m. fl.*;

*Andra kammarens protokoll 1932. Nr 8.*

- nr 160 av herr *Ljunggren m. fl.*;  
 nr 161 av herr *Ljunggren*;  
 nr 162 av herr *Sandström m. fl.*;  
 nr 163 av herrar *Laurén* och *Holmström*;  
 nr 164 av herr *Lilliecreutz m. fl.*;  
 nr 165 av herr *Holmström*;  
 nr 166 av herr *Forssell*;  
 nr 167 och 168 av herr andre vice talmannen *Bengtsson m. fl.*;  
 nr 169 och 170 av herr *Svensson* i Grönvik *m. fl.*;  
 nr 171 av herr *Mårtensson m. fl.*;  
 nr 172 av herr *Näslund m. fl.*;  
 nr 173 av herr *Eriksson* i Stockholm *m. fl.*;  
 nr 174 av herr *Lundquist* i Rotebro *m. fl.*;  
 nr 175 av herr *Västberg*;  
 nr 176 av herr *Sandberg m. fl.*;  
 nr 177 av herrar *Lövgren* och *Hage*;  
 nr 178 av herr *Bergström* i Bäckland;  
 nr 179 av herr *Lundström m. fl.*;  
 nr 180 av herrar *Lundström* och *Selberg*;  
 nr 181—183 av herr *Lundström*;  
 nr 184 av herr *Sandwall*;  
 nr 185—187 av herr *Öhman m. fl.*;  
 nr 188 av herr *Lindley m. fl.*; och  
 nr 189 av herr *Larson* i Tönnersa.

Härefter föredrogos motionerna nr 190 och 191 av herr *Kilbom m. fl.*; och hänvisades ifrågavarande motioner, såvitt de anginge riksbanken och riksgäldskontoret ävensom pensionsväsendet till bankoutsittet, i vad de rörde jordbruksärenden till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Motionen nr 192 av herr *Kilbom m. fl.*, som nu föredrogs, överlämnades, i vad den avsåg statsrådets och chefens för jordbruksdepartementet lön till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Vidare remitterades:

till statsutskottet motionerna:

- nr 193 av herr *Thomson*;  
 nr 194 av herr *Hage m. fl.*; och  
 nr 195—199 av herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionen nr 200 av herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.*;

till statsutskottet motionen nr 201 av herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna nr 202 och 203 av herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.*;

till statsutskottet motionen nr 204 av herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna nr 205—208 av herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.*; och

till bevillningsutskottet motionen nr 209 av herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.*;

Vid nu skedd föredragning av motionen nr 210 av herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.* överlämnades ifrågavarande motion, såvitt den anginge pensionsväsendet till bankoutsittet, i vad den rörde jordbruksärenden till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Härpå föredrogos och hänvisades

till statsutskottet motionerna:

- nr 211 av herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.*;
- nr 212 av herrar *Wijkander* och *Lithander*;
- nr 213 av herr *Pehrsson* i Göteborg *m. fl.*;
- nr 214 av herr *Holmdahl*;
- nr 215 av herr *Lindberg m. fl.*; samt
- nr 216 och 217 av herr andre vice talmannen *Bengtsson m. fl.*; samt

till bevillningsutskottet motionerna:

- nr 218 av herr *Lundqvist* i Baggarbo;
- nr 219 av herr *Björnberg*;
- nr 220—224 av herr *Lindman m. fl.*;
- nr 225 av herr *Månsson* i Erlandsro *m. fl.*;
- nr 226 av herr *Lindman m. fl.*;
- nr 227 av herr *Jönsson* i Fridhill *m. fl.*;
- nr 228 av herr *Gardell* i Gans *m. fl.*;
- nr 229 av herrar *Laurén* och *Alströmer*;
- nr 230 av herr *Laurin m. fl.*;
- nr 231 av herr *Hollertz m. fl.*;
- nr 232 av herr *Forssell*;
- nr 233 av herr *Nylander*;
- nr 234 av herr *Andersson* i Rasjön *m. fl.*;
- nr 235 av herrar *Nilsson* i Örebro och *Anderson* i Råstock;
- nr 236 av herr *Svensson* i Grönvik *m. fl.*;
- nr 237 av herr *Hammarlund*;
- nr 238 av herr *Bengtsson* i Kullen *m. fl.*; och
- nr 239 av herr *Persson* i Trången *m. fl.*

Motionen nr 240, av herr *Olofsson* i Digernäs *m. fl.*, som nu föredrogs, överlämnades, såvitt den anginge pensionsväsendet till bankoutskottet, i vad den rörde jordbruksärenden till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Vidare remitterades:

till bevillningsutskottet motionerna:

- nr 241 av herr *Öhman m. fl.*;
- nr 242 av herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*;
- nr 243 av herr *Persson* i Fritorp *m. fl.*;
- nr 244 av herr *Olson* i Göteborg;
- nr 245 av herr *Winkler m. fl.*;
- nr 246 av herr *Lithander m. fl.*;
- nr 247 av herr *Lithander*; och
- nr 248 av herr *Aronson m. fl.*;

till bankoutskottet motionerna:

- nr 249 och 250 av herr *Laurén*;
- nr 251 av herr *Holmström*;
- nr 252 av herrar *Fast* och *Andersson* i Löbbo;
- nr 253 av herrar *Petersson* i Broaryd och *Svensson* i Högsjöhult;
- nr 254 av herr *Björklund*;
- nr 255 av herr *Persson* i Trången;
- nr 256 av herr *Lundström*;
- nr 257 och 258 av herr *Grapenson*;
- nr 259 och 260 av herr *Gustafson* i Vimmerby;

- nr 261 av herr *Ericsson* i Sörsjön; samt  
nr 262 av herrar *Lithander* och *Törnkvist* i Karlskrona;  
till behandling av lagutskott motionerna:  
nr 263 av herrar *Törnkvist* i Karlskrona och *Jönsson* i Revinge;  
nr 264 av herr *Lindman m. fl.*;  
nr 265 av fru *Nordgren m. fl.*;  
nr 266 av herr *Spångberg m. fl.*; och  
nr 267 av herr *Wiklund* i Byske;  
till tillfälligt utskott motionen nr 268 av herr *Hilding m. fl.*;  
till behandling av lagutskott motionerna:  
nr 269 av herr *Hilding*; och  
nr 270 av herr *Johansson* i Sollefteå;  
till jordbruksutskottet motionen nr 271 av herr *Herou m. fl.*;  
till behandling av lagutskott motionerna:  
nr 272 av herr *Herou m. fl.*; och  
nr 273 av herr *Edberg*;  
till jordbruksutskottet motionen nr 274 av herr *Bergström* i Bäckland;  
till behandling av lagutskott motionerna nr 275 och 276 av herr *Öhman m. fl.*;  
till jordbruksutskottet motionen nr 277 av herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*;  
till behandling av lagutskott motionerna:  
nr 278 av herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*;  
nr 279—282 av herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.*; och  
nr 283 av herr *Eriksson* i Toftered *m. fl.*;  
till statsutskottet motionen nr 284 av herr *Lindmark*;  
till jordbruksutskottet motionen nr 285 av herr *Magnusson* i Kalmar *m. fl.*;  
till behandling av lagutskott motionen nr 286 av herr *Magnusson* i Kalmar *m. fl.*;  
till jordbruksutskottet motionerna:  
nr 287 av herr *Gardell* i Stenstu *m. fl.*;  
nr 288 av herrar *Jönsson* i Revinge och *Törnkvist* i Karlskrona;  
nr 289 av herr *Olsson* i Berg *m. fl.*;  
nr 290 av herrar *Olsson* i Berg och *Wallerius*;  
nr 291 av herr *Laurin m. fl.*;  
nr 292 av herr *Hollertz m. fl.*;  
nr 293 av herr *Petersson* i Broaryd *m. fl.*;  
nr 294 av herr *Andersson* i Lindome;  
nr 295 av herr *Petersson* i Storgården *m. fl.*;  
nr 296 av herr *Hammarlund*;  
nr 297 av herr *Bengtsson* i Kullen *m. fl.*;  
nr 298 av herr *Sandberg*;  
nr 299 av herr *Lövgren*;  
nr 300 av herr *Anderson* i Storegården *m. fl.*;  
nr 301 av herr *Edberg*;  
nr 302 av herr *Larson* i Tönnersa *m. fl.*;  
nr 303 av herr *Heiding m. fl.*;  
nr 304 av herr *Ljung m. fl.*;  
nr 305 av herrar *Ljung* och *Thomson*;

nr 306 och 307 av herr *Hage m. fl.*;  
 nr 308 av herrar *Sköld* och *Hedlund* i Häste; samt  
 nr 309 av herr *Johanson* i Huskvarna *m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 310 av herr *Olsson* i Mellerud;  
 nr 311 av herr *Flyg m. fl.*;  
 nr 312 av herr andre vice talmannen *Bengtsson m. fl.*;  
 nr 313 av herr *Karlsson* i Munkedal *m. fl.*;  
 nr 314 och 315 av herr *Lundquist* i Rotebro *m. fl.*;  
 nr 316 av herr *Leffler*;  
 nr 317 av herr *Edberg m. fl.*;  
 nr 318 av herr *Hansson* i Stockholm *m. fl.*; samt  
 nr 319 och 320 av herr *Weijne*;

till statsutskottet motionen nr 321 av herr andre vice talmannen *Bengtsson*;

till bevillningsutskottet motionen nr 322 av herr *Lithander m. fl.*;

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 323 av herr *Månsson* i Furuvik; och  
 nr 324 av herr *Lundquist* i Rotebro;

till statsutskottet motionerna:

nr 325 av herr *Hage*;  
 nr 326 av herr *Lövgren*; samt  
 nr 327 av herrar *Karlsson* i Vadstena och *Blomquist*;

till jordbruksutskottet motionen nr 328 av herr *Nilsson* i Hörby *m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 329 av herr *Weibull*;  
 nr 330 av herr *Bäcklund*;  
 nr 331—333 av herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*;  
 nr 334—336 av herr *Andersson* i Stockholm;  
 nr 337 av herrar *Andersson* i Falkenberg och *Thomson*; samt  
 nr 338 och 339 av herr *Thomson*;

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 340 av herr *Aronson m. fl.*;  
 nr 341 av herr *Hultman m. fl.*; och  
 nr 342 av herr förste vice talmannen *Nilsson m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionen nr 343 av herr förste vice talmannen *Nilsson m. fl.*; samt

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 344 av herr *Olsson* i Berg *m. fl.*; och  
 nr 345 av herr *Andersson* i Grimbo.

Härefter föredrogs motionen nr 346 av herr *Johanson* i Hallagården *m. fl.*; och hänvisades ifrågakarande motion, såvitt den anginge pensionsväsendet till bankoutskottet, i vad den rörde jordbruksärenden till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Vidare remitterades och hänvisades till bevillningsutskottet motionerna:

nr 347 av herr *Nilsson* i Hörby *m. fl.*;  
 nr 348—350 av herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*;  
 nr 351 av herr *Eriksson* i Toftered *m. fl.*;  
 nr 352 av herr *Petersson* i Lerbäcksbym *m. fl.*;

nr 353 av herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*; och  
nr 354 av herr *Andersson* i Stockholm *m. fl.*

Vid föredragning härpå av motionen nr 355 av herr *Andersson* i Stockholm *m. fl.* överlämnades ifrågavarande motion, såvitt den anginge pensionsväsendet till bankoutskottet, i vad den rörde jordbruksärenden till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Slutligen föredrogos övriga på bordet liggande motioner; och hänvisades därvid

till statsutskottet motionerna:

nr 356 av herr *Andersson* i Stockholm; samt  
nr 357 av herrar *Lundquist* i Rotebro och *Holmström*;

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 358 av herr *Hammarlund m. fl.*;  
nr 359 av herr *Hammarlund*;  
nr 360 och 361 av herr *Lindgren*; samt  
nr 362 av herr *Anderson* i Storegården *m. fl.*;

till bankoutskottet motionerna:

nr 363 av herrar *Selberg* och *Hage*;  
nr 364 av herr *Holmström*;  
nr 365 av herr *Flyg*;  
nr 366 av herr *Andersson* i Stockholm *m. fl.*; samt  
nr 367 och 368 av herr *Andersson* i Stockholm;

till behandling av lagutskottet motionerna:

nr 369 av herrar *Wikström* och *Sandberg*; samt  
nr 370 av herr *Ström m. fl.*;

till jordbruksutskottet nr 371 av herr *Andersson* i Dunker *m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 372 av herr *Andersson* i Grimbo; samt  
nr 373 och 374 av herr *Andersson* i Stockholm *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionen nr 375 av herrar *Hage* och *Lövgren*;

till tillfälligt utskott motionen nr 376 av herrar *Hage* och *Lövgren*;

till statsutskottet motionerna nr 377—379 av herrar *Hage* och *Lövgren*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 380 av herrar *Selberg* och *Wikström*;  
nr 381 av herr *Lövgren m. fl.*;  
nr 382 av herr *Ryberg m. fl.*; och  
nr 383 av herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*;

till bankoutskottet motionen nr 384 av herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 385 av herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*;  
nr 386 av herr *Lindgren*; samt  
nr 387 av herrar *Lindgren* och *Gustafson* i Kasenberg;

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 388 av herr *Selberg m. fl.*;  
nr 389 av herr *Lövgren*;

nr 390 av herr *Grapenson m. fl.*;  
 nr 391 av herrar *Wikström* och *Sandberg*; samt  
 nr 392 av herr *Eriksson* i Stockholm;  
 till jordbruksutskottet motionen nr 393 av herr *Weibull*; samt  
 till tillfälligt utskott motionerna:  
 nr 394 av herr *Weibull*;  
 nr 395 av herr *Bäcklund m. fl.*; och  
 nr 396 av herr *Flyg*.

## § 5.

Härefter föredrogos men bordlades åter bankoutskottets utlåtanden 3—5.

## § 6.

Ordet lämnades nu på begäran till

*Interpellation.*

Herr **Andersson** i Falkenberg, som yttrade: Herr talman! Jag anhåller om kammarens tillstånd att framställa en interpellation till herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet.

Sedan 1931 års riksdag godkänt vissa huvudgrunder för en allmän rättegångsreform, innebärande, bland annat, att rättsskipningen i ett stort antal av rikets städer skall övertagas av statsverket, så hava på uppdrag av chefen för justitiedepartementet, efter samråd med chefen för socialdepartementet, tillkallade sakkunniga upprättat förslag till lagstiftning dels om stads- och landsbygds förenande i judiciellt avseende och dels om magistratsbestyrens ombesörjande i stad utan magistrat, vilken senare lagstiftning innefattar mycket betydelsefulla ändringar inom städernas förvaltning. De upprättade lagförslagen hava varit föremål för överläggning vid den konferens i Stockholm den 5 december 1931, vilken på hemställan av för saken intresserade städer anordnats av Svenska stadsförbundet, vars yttrande inforrats, och vari deltagit ombud från flertalet av de berörda städerna.

Under den vid konferensen förda diskussionen, som föreligger i tryck, framställdes från många håll mot de upprättade förslagen vägande erinringar i sakligt avseende, men framförallt betonade ett stort antal representanter för nuvarande magistratsstäder, att den form, varunder städernas yttranden inforrats, icke vore tillfredsställande. Det blev upplyst, att städernas fullmäktige icke delgivits de sakkunnigas förslag, vadan spörsmålen icke kunnat före konferensen dryftas inom de särskilda samhällena, att de utsedda ombuden icke vore bemyndigade att göra för städerna bindande uttalanden samt att ombuden själva icke haft mer än *fem dagar* på sig att taga del av de sakkunnigas betänkande och förbereda sig till konferensen.

Uti det yttrande, varmed justitieministern avslutade konferensen, uttalade han den mening, att då frågan om rådstuvurätternas i de mindre städerna vara eller icke vara finge anses avgjord genom 1931 års riksdagsbeslut, samt städerna hade tillfälle att yttra sig över de s. k. kommunalförvaltningssakkunnigas betänkande, det icke borde anses nödvändigt att skicka ut de nu föreliggande förslagen på remiss. Statsrådet tillade dock, att han icke ville för det dåvarande taga bestämd ståndpunkt till frågan utan ytterligare överväga den, och att han vid det fortsatta arbetet ville taga all rimlig och skäligen hänsyn till städernas önskningsar.

De frågor, som det här gäller att avgöra, äro av en djupt ingripande betydelse för de ifrågavarande stadssamhällena — omkring ett 50-tal — och deras

*Interpellation.* invånare — 100,000-tals medborgare. Då det gäller att avbryta en månghundraårig tradition, som påtagligen är mycket fast rotad, och införa nya former i samhällenas liv, får man dock icke gå bröstgänges tillväga. Vad som yttrades vid konferensen har också kommit mycken oro åstad. Till förekommande av missuppfattning vill jag emellertid förklara, att, såvitt jag känner, det icke är meningen att söka förmå statsmakterna att frångå sin principiella inställning till frågan om förläggning av de små städerna under landsrätt, men jag finner synnerligen rimligt och skäligt, att städerna och deras myndigheter beredas tillfälle att yttra sig ifråga om villkoren och sättet för landsrättsförläggnings genomförande, särskilt beträffande frågan, i vilken mån och på vad sätt dessa städer må framgent ansvara för sådana rent statliga uppgifter, som kommit att påvila dem såsom ägande rådstuvurätter och magistrater och som, i vad rör landsbygden, av gammalt ombesörjas och bekostas av statsverket. Och nog borde det ligga i öppen dag, att det är en upprörande kränkning av den urgamla kommunala självstyrelsen att inte tillåta städerna att göra sina röster hörda ifråga om de blivande formerna för själva stadsförvaltningens organisation.

I sitt betänkande uppgiva de sakkunniga, att de utfört kostnadsberäkningar beträffande varje särskild stad till utrönande, huruvida den av dem föreslagna organisationen skulle bli för städerna dyrare eller billigare än den nuvarande, och att de funnit, att den nya organisationen komme att bli billigare för samtliga städer, utom en. Redan vid konferensen efterlystes dessa kostnadsberäkningar, utan att de sakkunniga lämnade tillfredsställande meddelanden om grunderna för sina kalkyler. Då framställningar senare gjorts i vederbörande departement att få del av samma kalkyler såsom offentliga handlingar, så har man nekat att lämna ut avskrift av desamma under andra villkor, än att mottagaren avlämnade förbindelse av innehåll, att beräkningarna i fråga icke komme att bli föremål för offentlig behandling »vare sig i tidningspressen eller eljest».

I anslutning till vad jag nu anfört anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet få rikta följande frågor:

1. Anser icke herr statsrådet numera lämpligt att låta de av mig omförmälda lagförslagen gå ut på remiss till de berörda städerna och deras myndigheter, innan desamma föreläggas riksdagen?

2. Anser herr statsrådet riktigt och lämpligt att de kostnadsberäkningar, som verkstälts av de utav herr statsrådet tillkallade sakkunniga rörande de ekonomiska verkningarna av den tillämnade reformen av de mindre städernas förvaltning och som återopats av dem i offentligt betänkande, undanhållas offentlig granskning?

Denna anhållan bifölles.

## § 7.

*Interpellation.* Herr **Bengtsson** i Kullen, som härefter på begäran erhöi ordet, anförde: Den allmänna ekonomiska depression, som för närvarande är rådande i landet, har i särskild hög grad drabbat jordbruket, vilket redan förut under flera år varit synnerligen betryckt.

Landets jordbrukare vänta med otålighet att statsmakterna skola vidtaga de åtgärder, som äro möjliga för att lämna hjälp i de brydsamma förhållandena. I ett beklagligen oroväckande stort antal har bristningsgränsen redan överskridits och tvångsförsäljningar av lantgårdar företagits. För de lantbrukare, som ägt tillräcklig ekonomisk motståndskraft att hittills undvika detta öde, väntar dock detta förr eller senare, om ej en snar och effektiv hjälp lämnas. Även långt utanför jordbrukskretsarna torde detta sakförhållande numera framstå



klart och tydligt. Även från sådana håll, där intresset för jordbruket förut varit ljust eller intet, har numera med styrka framhållits, att landet ej har råd att undvara sitt jordbruk utan att detta måste räddas. Interpellation.  
(Forts.)

Under det att prisen på jordbrukets alster ständigt pressats ned, ha de kostnader, som betingas av jordbruksdriften, ej minskats i motsvarande mån. Särskilt gäller detta priset på elektrisk kraft, som numera utgör en väsentlig och synnerligen tryckande kostnad för jordbruket. Det är därför naturligt att jordbrukarna under sina överläggningar rörande det nuvarande brydsamma läget framföra bestämda krav på att staten skall föregå de privata kraftdistributörerna med exempel på nedsättning av krafttaxorna.

Det förefaller uppenbart, att man ej kan vänta sig något dylikt initiativ från vattenfallsstyrelsen, vilken endast gett efter i små repriser, allt efter som den blivit tvungen av den allmänna opinionen. De uppmaningar till sparsamhet och till undvikande av onödiga nya utgifter, som riktats till myndigheter, samhällen m. m., synes vattenfallsstyrelsen ej ha ansett avse detta verk. Trots att vattenfallsstyrelsen med underlydande kraftverk tydligen är överorganiserad i jämförelse med privata kraftverk, så anser sig likväl styrelsen t. o. m. under den nuvarande depressionstiden kunna komma med förslag till inrättande av nya, högt avlönade poster, såsom tidningarna nyligen meddelat.

Nu kan det möjligen invändas, att en kommitté för närvarande är sysselsatt med att undersöka möjligheterna för en reduktion av statens krafttaxor. Men man vet ej, när kommittén kan vara färdig med sitt arbete, och ej heller, hur länge det sedan kan dröja, innan kommitténs förslag kan omsättas i verklighet och en lättnad av kraftkostnaderna åvägabringas. Säkert är dock, enligt vad jag erfarit, att det kommer att dröja mycket länge innan hjälp åt jordbruket kan vinnas på denna väg, troligen i årtal.

Kan då lantbruket vänta så länge? Nej, skall det räddas, så fordras omedelbara åtgärder i flera avseenden. Taxesänknningen måste därför genomföras utan uppskov, vilket riksdagen uppenbarligen också avsåg vid fattandet av det beslut, som föranledde tillsättande av den nu arbetande kommittén. Säkerligen kan man utgå från att vattenfallsstyrelsen ej kommer att självmant föreslå några lättnader, förrän kommittén avlämnat sitt utlåtande. Det återstår därför, så vitt jag kan se, ingen annan möjlighet än att begära hjälp av vederbörande statsråd.

Det säges i vattenfallsstyrelsens årsredogörelse för år 1930 att den kraft, som lantbruket erhållit, kostat 7.75 öre per kilowattimme. Jag har dock hört, att priset ofta är mycket högre, och att 10 à 12 öre icke är så ovanligt. Nu har ju vattenfallsstyrelsen, såsom jag förut anmärkt på, förenklat sina redogörelser, så att dessa ej visa hur mycket landsbygdskraften kostar i förhållande till hela inkomsten vid kraftverken, men det torde vid Trollhättan, som jag närmast intresserar mig för, röra sig om c:a 10 %. Då detta kraftverk lämnar ungefär 6 % ränta på kapital- och vattenfallsvärde, skulle det säkert lämna full ränta även om kraftavgifterna sänktes till hälften av de nuvarande, vilket tycks medföra ungefär den lättnad, som jordbruket nu kan göra anspråk på.

Med stöd av vad jag här anfört anhåller jag om kammarens benägna tillstånd att till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet få framställa följande fråga: Kan man förvänta, att herr statsrådet vill söka påskynda den tillsatta taxekommitténs arbete, så att detta snarast slutföres, samt i avvaktan därpå söka medverka till att landsbygdstaxorna omedelbart sänkas, så att avgifterna för dylik kraft ej tillhoppa överstiga 5 öre pr nyttiggjord kilowattimme?

Jämväl denna anhållan blev av kammaren bifallen.

Andra kammarens protokoll 1932. Nr 8.

## § 8.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Olsson* i Mora *m. fl.*, nr 397, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 20, angående befrielse för landsfiskalen B. J. Mjöberg från viss ersättnings-skyldighet;

herr *Andersson* i Tungelsta *m. fl.*, nr 398, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 10, med förslag till lag om häradsallmänningar;

herr *Olsson* i Golvvasta *m. fl.*, nr 399, i anledning av sistnämnda proposition; samt

herrar *Uddenberg* och *Nilsson* i Örebro, nr 400, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 32, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. och 22 § 2 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket.

Nämnda motioner bordlades.

## § 9.

Justerades protokollsutdrag.

## § 10.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Ekberg</i>	under 7 dagar fr. o. m.	den 27 jan.,	
» <i>Johansson</i> i Edsbyn	» 8 » »	innevarande dag,	
» <i>Ström</i>	» 5 » »	» » »	
» <i>Hedlund</i> i Häste	» 4 » »	den 27 jan.,	
» <i>Karlsson</i> i Munkedal	» 4 » »	» 27 »	
» <i>Persson</i> i Trången	» 3 » »	» 27 »	
» <i>Hammarlund</i>	» 6 » »	innevarande dag,	
» <i>Johansson</i> i Sollefteå	» 8 » »	» » »	
» <i>Pehrsson</i> i Bramstorp	» 3 » »	» » »	
» <i>Andersson</i> i Falkenberg	» 5 » »	den 27 jan.,	
» <i>Gustafson</i> i Kasenberg	» 2 » »	» 29 »	
» <i>Sandberg</i>	» 6 » »	» 27 »	
» <i>Andersson</i> i Löbbo	» 5 » »	» 27 »	
» <i>Olson</i> i Göteborg	» 10 » »	» 28 »	och
» <i>Johansson</i> i Krogstorp	» 4 » »	» 27 »	

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 5.15 e. m.

In fidem  
Per Cronvall.